

Skolbeslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn av Nybyskolan samt Åkullsjöns skola
i Robertsfors kommun

Rektor Myrtle Nestander
Nybyskolan
Skolgatan 17
915 34 Ånäset

Tillsyn i Nybyskolan och Åkullsjöns skola

Förskoleklass
Grundskola årskurserna 1–6

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Nybyskolan, Åkullsjöns skola och Robertsfors kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Tillsynen visar att Nybyskolan måste vidta åtgärder för att förbättra sina kunskapsresultat. Skolans bedömning är att endast 54 procent av eleverna når målen i något av ämnena svenska, matematik, engelska eller i de samhällsorienterande ämnena. Detta är inte acceptabelt. Åkullsjöns skola måste också vidta åtgärder, även om kunskapsresultaten där är högre. Åkullsjöns skola bedömer att 87 procent av eleverna når målen i något av ämnena svenska, matematik eller engelska. Skolorna måste nu göra en systematisk utvärdering av resultaten för att kunna vidta relevanta åtgärder. Det är viktigt att utvärderingen blir grundlig eftersom skolan inom ett antal områden har goda förutsättningar som bör kunna leda till höga resultat. Skolorna har förhållandevis små klasser, hög andel pedagogiskt högskoleutbildad personal och resurser i form av specialpedagoger, speciallärare och elevassistenter. Personalen är engagerad och ser potential i sina elever. Skolinspektionen vill i sammanhanget framhålla vikten av att skolorna har höga förväntningar på eleverna och även utmanar de elever som behöver det.

Att skolorna behöver förbättra arbetet med att följa upp och utvärdera elevernas kunskapsresultat i varje ämne var något som Skolverket påpekade redan i sin tillsyn av

skolorna år 2005. Detta är fortfarande ett område som behöver förbättras. Skolinspektionens tillsyn visar även på andra områden som är viktiga för skolorna att beakta i arbetet för högre måluppfyllelse. Exempelvis behöver skolans rektor säkerställa att strävansmålen är utgångspunkt i den pedagogiska planeringen och att bedömningen i varje ämne relateras till de nationella målen. När det gäller undervisningen i de naturorienterade ämnena saknar Åkullsjöns skola utbildade lärare i dessa ämnen. Nybyskolan har utbildade lärare i dessa ämnen, men den kompetensen används inte i undervisningen. Vidare måste rektorn utvärdera skolornas arbete med särskilt stöd för att kunna vidta åtgärder för ökad måluppfyllelse.

För att uppnå högre resultat är det centralt att lärandemiljön på skolorna förbättras. På båda skolorna förekommer ett ovårdat språkbruk. Flera elever använder svordomar och kallar varandra saker som kan uppfattas kränkande. Ibland råder enligt eleverna en pratig och stökig stämning i klassrummet och några elever menar att bus ofta kan utvecklas till bråk. Även detta togs upp som ett förbättringsområde av Skolverket vid den förra tillsynen av skolan år 2005. Nu krävs kraftfulla åtgärder för att förbättra detta. Viktigt i sammanhanget är att stärka elevernas inflytande över sin utbildning och förbättra arbetet med skolans ordningsregler. Reglerna är inte förankrade hos eleverna och de har inte deltagit i utformningen av dessa. Vid tillsynen framkommer att skolorna inte alltid är konsekvent i sitt ansvar för att reglerna följs. Det framkommer också att lärarna sällan rör sig utomhus vilket leder till att de inte upptäcker ifall någonting inträffar på rasterna.

Skolornas rektor har ett pedagogiskt ledningsansvar i dessa frågor men kommunen måste också ge skolledningen förutsättningar att kunna hålla sig förtrogen med den dagliga verksamheten. Det har skett rektorsbyten vid skolorna som försämrat kontinuiteten i styrningen och ledningen. Rektorn ansvarar också för flera olika verksamheter som geografiskt ligger i olika delar av kommunen. Därtill ingår ett relativt stort antal anställda. Kommunen måste alltså säkerställa att rektorn ges förutsättningar att bedriva ett pedagogiskt ledarskap.

Skolinspektionen har i tillsynen av Nybyskolan och Åkullsjöns skola identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Skolorna säkerställer inte att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen (läroplanen för det obligatoriska skolväsendet avsnitt 2.2 Kunskaper och kursplanerna).
- Rektorn säkerställer inte i sitt dagliga arbete att verksamheten i Åkullsjöns skola är fokuserad på elevernas utveckling och lärande (läroplanen för det obligatoriska skolväsendet avsnitt 2.8 Rektorns ansvar).

- Skolornas rektor säkerställer inte att lärarna följer och jobbar efter de nationella målen (läroplanen för det obligatoriska skolväsendet avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, avsnitt 2 Mål och riktlinjer och avsnitt 2.8 Rektors ansvar).
- Skolorna använder lärare som inte har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver (2 kap. 3–5 §§ skollagen).
- De individuella utvecklingsplaner som skolorna upprättar uppfyller inte grundskoleförordningens krav (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Skolornas rektor följer inte upp och utvärderar skolans resultat i samtliga ämnen i förhållande till de nationella målen (2 kap. 2 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen och läroplanen för det obligatoriska skolväsendet avsnitt 2.8 Rektors ansvar).
- Skolornas rektor utvärderar och omprövar inte regelbundet de särskilda stödinsatser som genomförs (5 kap. grundskoleförordningen och läroplanen för det obligatoriska skolväsendet avsnitt 2.8 Rektors ansvar).
- Skolornas rektor säkerställer inte att bedömningen av elevernas måluppfyllelse är likvärdig (läroplanen för det obligatoriska skolväsendet avsnitt 2.8 Rektors ansvar).
- Skolorna säkerställer inte att undervisningen utgår ifrån och omfattar kursplanernas krav i samtliga ämnen (läroplanen för det obligatoriska skolväsendet avsnitt 2 Mål och riktlinjer och kursplanerna).
- Nybyskolans rektor och lärare arbetar inte aktivt för att öka elevernas möjligheter till inflytande över utbildningens utformning (4 kap. skollagen och läroplanen för det obligatoriska skolväsendet avsnitt 2.3 Elevernas inflytande och ansvar).
- Åkullsjöns skola anpassar inte alltid undervisningen efter elevers behov och förutsättningar (läroplanen för det obligatoriska skolväsendet avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, avsnitt 2.2 Kunskaper).
- Skolornas ordningsregler är inte förankrade bland eleverna och personalens arbete för att de fastställda reglerna följs fungerar inte alltid (6 kap. 8 b § grundskoleförordningen och läroplanen för det obligatoriska skolväsendet avsnitt 2.1. Normer och värden).
- Skolorna saknar fungerande arbete för att relationerna mellan vuxna och elever samt elever emellan ska bli bättre (läroplanen för det obligatoriska skolväsendet avsnitt 1. Skolans värdegrund och uppdrag, avsnitt 2.2. Kunskaper).
- Skolorna saknar en årlig plan mot kränkande behandling (14 a kap. 8 § skollagen).
- Skolornas undervisning i teknik ger inte eleverna möjlighet att uppnå de uppställda målen i årskurs 5 (4 kap. 3 a § och bilaga 3 skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen och kursplanen för teknik).

- Särskilt stöd ges inte i samtliga ämnen till elever som har svårigheter på skolorna (4 kap. 1 § skollagen).
- De åtgärdsprogram som skolorna utarbetar uppfyller inte grundskoleförordningens krav (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).

Bedömningarna redovisas i bilagorna 1–3

Rektorn och Robertsfors kommun har ansvar för att Nybyskolan och Åkullsjöns skolas brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast fyra månader från den dag beslutet för Robertsfors kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Robertsfors kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråden Solweig Bäckman och Jonas Hedström deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg

Enhetschef

Marcus Rönnegård

Utredare

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll för Nybyskolan
Bilaga 3	Tillsynsprotokoll för Åkullsjöns skola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Robertsfors kommun under våren 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Nybyskolan samt Åkullsjöns skola den 2–3 mars 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbesöket kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för skolväsendet i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits med anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och de aktuella skolorna, dels den information som samlats in under besöket. I Nybyskolan och Åkullsjöns skola intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolorna

Tabell 1.: Antal elever på Nybyskolan

Nybyskolan	Antal elever
Förskoleklass	14
Grundskola	86

Källa: Skolans uppgifter

Tabell 2.: Antal elever på Åkullsjöns skola

Åkullsjöns skola	Antal elever
Förskoleklass	9
Grundskola	38

Källa: Skolans uppgifter

Nybyskolan

Nybyskolan ligger i Ånäset 1,5 mil norr om Robertsfors i Robertsfors kommun. Verksamheten omfattar förskoleklass och årskurserna 1–6. Inom skolområdet finns ett fritidshem med personal som arbetar både i skolan och på fritidshemmet. På skolområdet finns en idrottshall. Inom skolans lokaler finns ett skolbibliotek.

Nybyskolan var tidigare en F–9-skola, men från och med höstterminen 2008 gjordes verksamheten om till F–6. Höstterminen 2007 lades Flarkens skola ned och verksamheten togs över av Nybyskolan.

På skolan går idag 86 grundskoleelever, 14 barn i förskoleklass samt två elever som är mottagna i särskolan. Nybyskolan är enparallellig och den pedagogiska personalen är organiserad i ett arbetslag. Skolans rektor är även rektor för Åkullsjöns skola.

Åkullsjöns skola

Åkullsjöns skola ligger i byn Åkullsjön 20 kilometer väster om Robertsfors i Robertsfors kommun. Verksamheten omfattar förskoleklass och årskurserna 1–6. I skolbyggnaden finns en idrottshall och ett skolbibliotek.

På skolan går 38 grundskoleelever, nio barn i förskoleklass samt en elev som är mottagen i särskolan. Åkullsjöns skola är organiserad i en förskoleklass, en 1–2-klass, en 3–4-klass samt en 5–6-klass. Den pedagogiska personalen är organiserad i ett arbetslag.

Tillsynsprotokoll för Nybyskolan

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygg lärandemiljö

Enskild elevs rätt

Bedömning

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bristområde: Kunskaper

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behövs så att alla elever på Nybyskolan ges förutsättningar att lägst nå målen för utbildningen.

Författningsstöd

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan
Kursplanerna

Motivering

Nybyskolan omfattar inte årskurser då betyg sätts. Skolan saknar en samlad bild av i vilken grad eleverna uppnår målen i vart och ett av de ämnen som undervisning ges i. I årskurs 5 är andelen elever som uppnår kravnivån inom samtliga delmoment på nationella provet i svenska 73 procent, matematik 77 procent och engelska 55 procent. (Källa: Skolverkets statistik.) 21 elever genomförde provet. Skolans egen bedömning ger en något annan bild; enligt rektorns sammanställning bedöms 54 procent av eleverna nå målen i något av ämnena svenska, matematik, engelska eller i de samhällsorienterande ämnena. Dessa värden visar på en kunskapsnivå som inte är acceptabel. Mot bakgrund av att alla elever inte uppnått målen i årskurs 5 och att skolan saknar en systematisk uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten måste skolan vidta åtgärder.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att Nybyskolans rektor inte säkerställer att lärarna följer och arbetar efter de nationella målen. Vidare konstaterar Skolinspektionen att inte all pedagogisk personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Författningsstöd

Lpo 94: 1. Skolans värdegrund och uppdrag; 2. Mål och riktlinjer; 2.8 Rektors ansvar
2 kap. 3–5 §§ skollagen

Motivering*Lärarnas arbete utifrån de nationella målen*

I intervjuer med rektorn och personalen på Nybyskolan framkommer det att rektorns pedagogiska ledning inte präglas av en sådan systematik att rektorn i alla avseenden kan säkerställa att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen i läroplanen och i kursplanerna. Rektorn genomför exempelvis inte organiserade besök i verksamheten med syfte att bedöma undervisningens överensstämmelse med de nationella uppdragets mål och riktlinjer.

Lärarnas behörighet

Av dokumentstudier och intervju med personal framkommer att all pedagogisk personal har pedagogisk högskoleutbildning men alla har inte utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. På skolan undervisar exempelvis lärare i årskurser för vilka de inte har utbildning. Vidare bedriver skolan undervisning i matematik och naturorienterade ämnen men använder inte de lärare som är utbildade i dessa ämnen.

Bristområde: Lärarnas bedömning och utvärdering**Bedömning**

Skolinspektionen bedömer att de individuella utvecklingsplaner som Nybyskolan upprättar inte uppfyller grundskoleförordningens krav.

Författningsstöd

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering

I Nybyskolan har alla elever en individuell utvecklingsplan. De utvecklingsplaner Skolinspektionen tagit del av är av skiftande kvalitet. Exempelvis saknas ofta konkreta och utvärderingsbara mål. Kopplingen mot de nationella målen är inte tydlig. Utvecklingsplanerna baseras ofta på elevens insatser och i mindre utsträckning på vad skolan ska arbeta med. Skolan utfärdar skriftliga omdömen i alla ämnen. Dock ges sammanslagna omdömen i naturorienterade- och samhällsorienterade ämnen. Skolinspektionen vill klargöra att även om eleverna har ämnesövergripande undervisning i samhällsorienterade- och naturorienterade ämnen ska skriftliga omdömen om kunskapsutvecklingen ges i varje ämne som eleven får undervisning i. Detta är ett krav från och med årskurs 5 då kursplanerna har mål att uppnå i alla ämnen. I de lägre årskurserna kan det dock vara rimligt att ge skriftliga omdömen i ämnesblock om man bedriver en ämnesövergripande undervisning.

Bristområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering**Bedömning**

Skolinspektionen bedömer att Nybyskolans rektor inte följer upp och utvärderar skolans resultat i varje ämne som eleverna ges undervisning i relaterat till de nationella målen. Vid tillsynen framkommer även att rektorn på skolnivå inte utvärderar och omprövar de särskilda stödinsatser som ges. Vidare bedömer Skolinspektionen att rektorn inte säkerställer att bedömningen av elevernas måluppfyllelse är likvärdig på skolan.

Författningsstöd

2 kap. 2 § skollagen

2 kap. 6 § grundskoleförordningen

Lpo 94: 1. Den enskilda skolans utveckling; 2.8 Rektors ansvar

5 kap. grundskoleförordningen

1 kap. 2 § skollagen

Lpo 94, 1. Skolans värdegrund

Motivering*Uppföljning och utvärdering av skolans resultat*

Nybyskolans rektor saknar inarbetade rutiner för hur skolans resultat med regelbundenhet utvärderas. Rektorn fångar in vissa signaler från lärarna, men detta sker inte på något strukturerat sätt. Återrapportering till rektorn sker endast i ämnena svenska, engelska och matematik. Detta framkommer av intervjuer med rektorn och lärare samt vid studier av skolans kvalitetsredovisning och rektorns skriftliga verksamhetsredogörelse till Skolinspektionen.

Utvärdering och omprövning av stödinsatser

Tillsynen visar att Nybyskolans rektor på skolnivå inte utvärderar och omprövar de särskilda stödinsatser som ges. Detta görs, mer eller mindre regelbundet, endast på individnivå. Rektorn får muntlig återkoppling från den pedagogiska personalen vid klasskonferenser och elevvårdsteamsträffar. Rektorn har ingen helhetsbild av situationen på skolan, vilket leder till att rektorn har små möjligheter att dra slutsatser om vilka stödinsatser som ger förbättrat resultat för skolan. Detta framkommer i intervjuer med rektorn och lärare samt av rektorns skriftliga verksamhetsredogörelse till Skolinspektionen.

Likvärdig bedömning

Nybyskolan saknar arbetssätt som säkerställer att bedömningen av elevernas måluppfyllelse är likvärdig på skolan. Den pedagogiska personalen har exempelvis inget forum där de avsätter tid för bedömningsfrågor. Detta sker oftast informellt i personalrummet. I intervjuer med lärarna framkommer åsikten att formella forum inte alltid är mest lämpligt, utan att det oftast är bäst att dryfta frågor när behov uppstår.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bristområde: Fokus på lärande

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan inte säkerställer att undervisningen utgår ifrån och omfattar kursplanernas krav i samtliga ämnen. Vidare arbetar inte rektorn och lärarna aktivt för att öka elevernas möjligheter till inflytande över utbildningens utformning.

Författningsstöd

2 kap. 6 § grundskoleförordningen
Kursplaner

4 kap. skollagen
Lpo 94, 2.3. Elevernas ansvar och inflytande

Motivering

Undervisning utifrån kursplanernas krav

På Nybyskolan utgör främst kursplanernas uppnåendemål grunden för undervisningen. Detta framkommer av dokumentstudier och intervjuer på skolan. Under läsåret 2008/09 samlades alla lärare i Robertsfors kommun från förskoleklass till och med årskurs 6 och utarbetade kommungemensamma uppnåendemål utifrån de nationella kursplanerna. Dock visar tillsynen att det råder osäkerhet bland lärarna om hur skolan arbetar utifrån strävansmålen. För att höja elevernas måluppfyllelse är det viktigt att lärarnas pedagogiska planering utgår från strävansmålen.

Elevernas möjligheter till inflytande

Eleverna på Nybyskolan har visst inflytande över undervisningen. Exempelvis får eleverna bestämma själva vad de ska jobba med i så kallade Stjärnpass. Vid intervjuer framkommer dock att det på skolan saknas ett arbete för att samtliga elever under demokratiska former ska kunna påverka, ta ansvar och vara delaktiga i utvecklingen av skolmiljön och andra gemensamma frågor. Tidigare fanns exempelvis ett elevråd på

skolan. Detta är inte längre aktivt då det, enligt lärarna, inte fungerade på grund av att skolan hade svårt att skapa tydlighet kring fattade beslut vilket ledde till konflikter.

Bristområde: Trygg lärandemiljö

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att Nybyskolans ordningsregler inte är förankrade bland eleverna. Vidare finns brister i hur personalen arbetar för att de fastställda reglerna följs. Även skolans arbete för förbättrade relationer mellan vuxna och elever samt elever emellan behöver stärkas. Vidare konstaterar Skolinspektionen att Nybyskolan inte har en plan mot kränkande behandling som motsvarar skollagens krav. Skolan saknar fungerande system för uppföljning och utvärdering av värdegrundsarbetet.

Författningsstöd

6 kap. 8 b § grundskoleförordningen

Lpo 94: 1. Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande; 2.1 Normer och värden; 2.2 Kunskaper

14 a kap. 8 § skollagen

2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Motivering

Ordningsregler

Tillsynen visar att skolans ordningsregler inte är förankrade hos eleverna. Detta framkommer vid intervjuer med elever. Eleverna har inte deltagit i utformningen av reglerna och det råder osäkerhet vem det är som har bestämt hur vissa saker ska vara på skolan. Några elever uttrycker missnöje över vissa ordningsregler de anser som orättvisa och allt för hårda. Vid tillsynen framkommer också att skolan inte alltid är konsekvent i sitt ansvar för att reglerna följs. Denna bild framträder i intervju med elever. Några elever tycker att graden av hårdhet i tillrättavisanden och disciplinära åtgärder varierar mycket mellan lärarna. Det framkommer även att lärarna sällan rör sig utomhus vilket leder till att de inte upptäcker ifall någonting inträffar på rasten.

Relationerna på skolan

På Nybyskolan förekommer ett ovårdat språkbruk. Detta framkommer vid iakttagelser och i intervjuer med lärare och elever. Flera elever använder svordomar och kallar varandra saker som kan uppfattas kränkande. Ibland råder enligt eleverna en pratig och

stökig stämning i klassrummet och några elever menar att bus ofta kan utvecklas till bråk. Anmärkningsvärt är att detta togs upp som ett förbättringsområde av Skolverket vid den förra tillsynen av skolan 2005.

Plan mot kränkande behandling

Kommunen har en likabehandlingsplan daterad den 17 maj 2007 som är gemensam för alla skolor i kommunen. Skollagen kräver dock att en plan mot kränkande behandling utarbetas för varje enskild verksamhet utifrån en aktuell kartläggning av den enskilda verksamhetens behov. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som verksamheten avser påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Nybyskolan har inte upprättat en plan mot kränkande behandling utifrån en aktuell kartläggning av skolans verksamhet. Skolinspektionen vill framhålla att regleringen i skollagen kräver att en ny plan upprättas årligen. Det är således inte tillräckligt att bara se över den gamla. Skolan genomför trivselenkäter bland eleverna men enligt rektorn saknas ofta analys och återkoppling av resultatet.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bristområde: Undervisningstid och val

Bedömning

Skolinspektionen konstaterar att Nybyskolan inte anordnar undervisning i teknik för rän i årskurs 6, vilket leder till att eleverna inte ges möjlighet att uppnå målen som gäller för årskurs 5.

Författningsstöd

4 kap. 3a § och bilaga 3 skollagen
2 kap. 6 § grundskoleförordningen
Kursplan för teknik

Motivering

Eleverna på Nybyskolan ges ingen undervisning i teknik innan årskurs 6. Det framkommer av skolans lokalt bearbetade uppnåendemål och bekräftas i intervju med lärare. Detta innebär att eleverna inte ges möjlighet att nå målen i teknik i årskurs 5.

Bristområde: Särskilt stöd

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att särskilt stöd ska ges i samtliga ämnen till elever som har svårigheter på Nybyskolan. Skolinspektionen bedömer vidare att de åtgärdsprogram som Nybyskolan upprättar inte uppfyller grundskoleförordningen krav.

Författningsstöd

4 kap. 1 § skollagen

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

Motivering*Särskilt stöd*

Vid Nybyskolan finns rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd i framför allt svenska, engelska eller matematik. Detta framkommer vid intervjuer. Det specialpedagogiska stödet ges företrädesvis i dessa ämnen. Enligt skollagen och grundskoleförordningen är dock elevens rätt till särskilt stöd inte begränsat till vissa ämnen utan gäller alla ämnen.

Åtgärdsprogram

Vid Nybyskolan utarbetas åtgärdsprogram när elev befaras att inte nå målen i något eller några av ämnena svenska, engelska eller matematik eller vid sociala problem. Programmen utarbetas av ansvarig lärare, ibland med stöd av Nybyskolans specialpedagog. De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av uppfyller inte grundskoleförordningens krav. Skolinspektionen vill påpeka att av ett åtgärdsprogram ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Programmen består av nuläge med beskrivning av elevernas skolsituation och redogör för vad som fungerar bra och vad som fungerar mindre bra. Programmen innehåller utvecklingsområden, mål och delmål. Några av målen har dock snarare karaktären av metodformuleringar (för att tillgodose behoven) än målformuleringar. Programmen innehåller åtgärder, men dessa baseras ofta på elevens eget ansvar och i mindre utsträckning på vad skolan ska arbeta med. Beskrivning av hur åtgärderna konkret ska följas upp och utvärderas saknas.

Tillsynsprotokoll för Åkullsjöns skola

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygg lärandemiljö

Enskild elevs rätt

Bedömning

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bristområde: Kunskaper

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behövs så att alla elever på Åkullsjöns skola ges förutsättningar att lägst nå målen för utbildningen.

Författningsstöd

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan
Kursplanerna

Motivering

Åkullsjöns skola omfattar inte årskurser då betyg sätts. Skolan saknar en samlad bild för i vilken grad eleverna uppnår målen i vart och ett av de ämnen som undervisning ges i. I årskurs 5 är andelen som uppnår kravnivån inom samtliga delmoment på nationella provet i svenska 100 procent, matematik 83,3 procent och engelska 100 procent. (Källa: Skolverkets statistik.) Värt att beakta är att endast sex elever genomförde provet. Skolans egen bedömning ger en något annan bild; enligt rektorns sammanställning bedöms 87 procent av eleverna nå målen i något av ämnena svenska, matematik eller engelska. Även om det i praktiken totalt handlar om ett fåtal elever måste skolan – mot bakgrund av att alla elever inte uppnått målen för utbildningen och att skolan saknar en systematisk uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten – vidta åtgärder.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte säkerställer att verksamheten i Åkullsjöns skola är fokuserad på elevernas utveckling och lärande. Rektorn säkerställer inte heller att lärarna följer och arbetar efter de nationella målen. Vidare konstaterar Skolinspektionen att inte all pedagogisk personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Författningsstöd

Lpo 94: 2.8 Rektors ansvar; 2. Mål och riktlinjer

2 kap. 3–5 §§ skollagen

Motivering*Rektorns ansvar för skolans fokus på utveckling och lärande*

På Åkullsjöns skola saknar rektorn rutiner för att säkerställa att verksamheten fokuserar på elevernas utveckling och lärande. Detta framkommer vid intervjuer med rektorn och personal. Rektorn har genomfört vissa klassrumsbesök men har inte gjort någon uppföljning kring detta. Lärarna på Åkullsjöns skola är självgående och sköter exempelvis arbetslagsträffarna på egen hand. Rektorn ansvarar även för andra verksamheter i kommunen och besöker Åkullsjöns skola knappt en gång i veckan.

Rektorns ansvar för lärarnas arbete utifrån de nationella målen

I intervjuer med rektorn och personal på Åkullsjöns skola framkommer det att rektorns pedagogiska ledning inte präglas av en sådan systematik att rektorn i alla avseenden kan säkerställa att lärarna arbetar utifrån de nationella målen i läroplanen och i kursplanerna. Rektorn genomför exempelvis inte organiserade besök i verksamheten i med syfte att bedöma undervisningens överensstämmelse med det nationella uppdragets mål och riktlinjer.

Lärarnas behörighet

Av dokumentstudier och intervju med personal framkommer att all pedagogisk personal har pedagogisk högskoleutbildning men alla har inte utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. På skolan undervisar exempelvis lärare i ämnen för vilka de inte har utbildning. Vidare bedriver skolan undervisning i naturorienterande ämnen trots avsaknad av utbildade lärare i dessa ämnen.

Bristområde: Lärarnas bedömning och utvärdering**Bedömning**

Skolinspektionen bedömer att de individuella utvecklingsplaner som Åkullsjöns skola upprättar inte uppfyller grundskoleförordningens krav. Skolinspektionen konstaterar dessutom att eleverna inte ges skriftliga omdömen i de ämnen de får undervisning i.

Författningsstöd

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering

I Åkullsjöns skola har alla elever en individuell utvecklingsplan. De utvecklingsplaner Skolinspektionen tagit del av är av skiftande kvalitet. Exempelvis saknas ofta konkreta och utvärderingsbara mål. Kopplingen mot de nationella målen är inte tydlig. Utvecklingsplanerna baseras ofta på elevens insatser och i mindre utsträckning på vad skolan ska arbeta med. Skolan utfärdar inte skriftliga omdömen i de ämnen eleverna ges undervisning i, men rektorn förklarar i intervju att skolan ska börja arbeta med detta.

Bristområde: Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering**Bedömning**

Skolinspektionen bedömer att rektorn på Åkullsjöns skola inte följer upp och utvärderar skolans resultat i varje ämne som eleverna ges undervisning i relaterat till de nationella målen. Vid tillsynen framkommer även att rektorn på skolnivå inte utvärderar och omprövar de särskilda stödinsatser som ges. Vidare bedömer Skolinspektionen att rektorn inte säkerställer att bedömningen av elevernas måluppfyllelse är likvärdig på skolan.

Författningsstöd

2 kap. 2 § skollagen

2 kap. 6 § grundskoleförordningen

Lpo 94, 1. Den enskilda skolans utveckling

5 kap. grundskoleförordningen

1 kap. 2 § skollagen

Lpo 94, 1. Skolans värdegrund

Motivering*Uppföljning och utvärdering av skolans resultat*

Rektorn vid Åkullsjöns skola saknar inarbetade rutiner för hur skolans resultat med regelbundenhet utvärderas. Rektorn fångar in vissa signaler från lärarna, men detta sker inte på något strukturerat sätt. Kunskap om elevernas måluppfyllelse och resultat finns hos den enskilde läraren. Återrapportering till rektorn sker endast i ämnena svenska, engelska och matematik. Detta framkommer av intervjuer med rektorn och lärare samt vid studier av skolans kvalitetsredovisning och rektorns skriftliga verksamhetsredogörelse till Skolinspektionen.

Utvärdering och omprövning av stödinsatser

Tillsynen visar att rektorn vid Åkullsjöns skola på skolnivå inte utvärderar och omprövar de särskilda stödinsatser som ges. Detta görs, mer eller mindre regelbundet, endast på individnivå. Rektorn får muntlig återkoppling från den pedagogiska personalen vid klasskonferenser och elevvårdsteamträffar. Rektorn har ingen helhetsbild av situationen på skolan, vilket leder till att rektorn har små möjligheter att dra slutsatser om vilka stödinsatser som ger förbättrat resultat för skolan. Detta framkommer i intervjuer med rektorn och lärare samt av rektorns skriftliga verksamhetsredogörelse till Skolinspektionen.

Likvärdig utbildning och bedömning

Åkullsjöns skola saknar arbetssätt som säkerställer att bedömningen av elevernas måluppfyllelse är likvärdig på skolan. Den pedagogiska personalen har exempelvis inget

forum där de avsätter tid för bedömningsfrågor. Detta framkommer i intervju med lärare.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bristområde: Fokus på lärande****Bedömning**

Skolinspektionen bedömer att skolan inte säkerställer att all undervisning utgår ifrån och omfattar kursplanernas krav i samtliga ämnen. Skolan säkerställer inte heller alltid att undervisningen anpassas efter elevers behov och förutsättningar.

Författningsstöd

2 kap. 6 § grundskoleförordningen
Kursplaner

Lpo 94: 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning; 2.2 Kunskaper

Motivering*Undervisning utifrån kursplanernas krav*

På Åkullsjöns skola utgör främst kursplanernas uppnåendemål grunden för undervisningen. Detta framkommer av dokumentstudier och intervjuer på skolan. Under läsåret 2008/09 samlades alla lärare i Robertsfors kommun från förskoleklass till och med årskurs 6 och utarbetade kommungemensamma uppnåendemål utifrån de nationella kursplanerna. Trots att några lärare menar att de försöker jobba efter strävansmålen framkommer det vid intervju att det råder osäkerhet bland vissa lärare att de ska arbeta utifrån strävansmålen. För att höja elevernas måluppfyllelse är det viktigt att lärarnas pedagogiska planering utgår från strävansmålen.

Anpassning efter elevers behov och förutsättningar

Lärarna på Åkullsjöns skola har stark fokusering på att hjälpa de elever som behöver särskilt stöd i sitt skolarbete. Skolan har små klasser, tillgång till specialpedagog och elevassistenter. Förhållandevis många elever har åtgärdsprogram. Vid intervjuer och iakttagelser framkommer att skolan genomför olika typer av stödåtgärder. Dock vittnar den pedagogiska personalen om att de ofta brister i att anpassa undervisningen till övriga elever. Skolan kan heller inte säkerställa att eleverna ges de utmaningar de behöver för att uppnå sin fulla potential.

Bristområde: Trygg lärandemiljö**Bedömning**

Skolinspektionen bedömer att Åkullsjöns skolas ordningsregler inte är förankrade bland eleverna. Vidare finns brister i hur personalen arbetar för att de fastställda reglerna följs. Även skolans arbete för förbättrade relationer mellan vuxna och elever samt

elever emellan behöver stärkas. Vidare konstaterar Skolinspektionen att Åkullsjöns skola inte har en plan mot kränkande behandling som motsvarar skollagens krav.

Författningsstöd

6 kap. 8 b § grundskoleförordningen

Lpo 94: 1. Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande; 2.1 Normer och värden; 2.2 Kunskaper

14 a kap. 8 § skollagen

2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Motivering

Ordningsregler

Tillsynen visar att skolans ordningsregler inte är förankrade hos eleverna. Detta framkommer vid intervjuer med elever. Eleverna har inte deltagit i utformningen av reglerna utan dessa utarbetades för flera år sedan. Några elever uttrycker missnöje över vissa ordningsregler som de anser som orättvisa och alltför hårda. Vid tillsynen framkommer också att lärarna inte alltid är konsekventa i sitt ansvar för att reglerna följs. Denna bild framträder i intervjuer med lärare och elever. Några elever tycker att graden av hårdhet i tillrättavisanden och disciplinära åtgärder varierar mycket mellan lärarna.

Relationerna på skolan

På Åkullsjöns skola förekommer ett ovårdat språkbruk. Detta framkommer vid iakttagelser och i intervjuer med lärare och elever. Flera elever använder svordomar och kallar varandra saker som kan uppfattas kränkande. Ibland råder enligt eleverna en pratig och stökig stämning i klassrummet och några elever menar att bus ofta kan utvecklas till bråk. Anmärkningsvärt är att detta togs upp som ett förbättringsområde av Skolverket vid den förra tillsynen av skolan 2005.

Plan mot kränkande behandling

Kommunen har en likabehandlingsplan daterad den 17 maj 2007 som är gemensam för alla skolor i kommunen. Skollagen kräver dock att en plan mot kränkande behandling utarbetas för varje enskild verksamhet utifrån en aktuell kartläggning av den enskilda verksamhetens behov. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som verksamheten avser påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Åkullsjöns skola har inte upprättat en plan mot kränkande behandling utifrån en aktuell kartläggning av skolans verksamhet. Skolinspektionen vill framhålla att regleringen i skollagen kräver att en ny plan upprättas årligen. Det är således inte tillräckligt att bara se över den gamla. Skolan genomför trivselenkäter bland eleverna, men i intervju med elever framkommer att skolan inte alltid återkopplar resultatet på ett tydligt sätt.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bristområde:** Undervisningstid och val**Bedömning**

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i teknik på Åkullsjöns skola inte ger eleverna möjlighet att uppnå de uppställda mål som gäller årskurs 5.

Författningsstöd

4 kap. 3a § och bilaga 3 skollagen
2 kap. 6 § grundskoleförordningen
Kursplan för teknik

Motivering

Eleverna på Åkullsjöns skola ges viss undervisning i teknik innan årskurs 6. Undervisningen är dock inte i den omfattning som säkerställer att eleverna ges möjlighet att nå målen för teknik i årskurs 5. Det framkommer av skolans lokalt bearbetade uppnåendemål och bekräftas i intervju med lärare.

Bristområde: Särskilt stöd**Bedömning**

Skolinspektionen bedömer att särskilt stöd ska ges i samtliga ämnen till elever som har svårigheter på Åkullsjöns skola. Skolinspektionen bedömer vidare att de åtgärdsprogram som Åkullsjöns skola upprättar inte uppfyller grundskoleförordningen krav.

Författningsstöd

4 kap. 1 § skollagen
5 kap. 1 § grundskoleförordningen

Motivering*Särskilt stöd*

Vid Åkullsjöns skola finns rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd i framför allt svenska, engelska eller matematik. Detta framkommer vid intervjuer. Det specialpedagogiska stödet ges företrädesvis i dessa ämnen. Enligt skollagen och grundskoleförordningen är dock elevens rätt till särskilt stöd inte begränsat till vissa ämnen utan gäller alla ämnen.

Åtgärdsprogram

Vid Åkullsjöns skola utarbetas åtgärdsprogram när elev befaras att inte nå målen i något eller några av ämnena svenska, engelska eller matematik eller vid sociala problem. Programmen utarbetas av ansvarig lärare eller specialläraren. De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av uppfyller inte grundskoleförordningens krav. Skolinspektionen vill påpeka att av ett åtgärdsprogram ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Programmen består av nuläge med beskrivning av elevernas skolsituation och redogör för vad som fungerar bra och vad som fungerar mindre bra. Programmen innehåller målsättningar. Några av målen har dock snarare karaktären av metodformuleringar (för att tillgodose behoven) än målformuleringar. Programmen innehåller åtgärder som i vissa avseenden baseras på elevens eller föräldrarnas ansvar. Vad skolan ska ansvara för i åtgärderna framgår inte tydligt. Beskrivning av hur åtgärderna konkret ska följas upp och utvärderas saknas.